

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 16 października 2015 r.

PS-KNPS.431.4.22.2015.GZ

Pani

Bożena Wiśniewska

Burmistrz Kowar

WYSTAPIENIE POKONTROLNE

W dniach 19 – 20 sierpnia 2015 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 r., Nr 180, poz. 1493, zm.), zwanej dalej „ustawą”, zespół kontrolny w składzie Grażyna Zielińska - starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu oraz Piotr Szafarowicz - starszy inspektor wojewódzki - kontroler z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę kompleksową w Urzędzie Miejskim w Kowarach. Zakres kontroli obejmował realizację zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono w oparciu o Plan Kontroli Wojewody Dolnośląskiego na II półroczu 2015 r., zatwierdzony w dniu 23 czerwca 2015 roku. W okresie objętym kontrolą, tj. od 1 sierpnia 2014 roku do 19 sierpnia 2015 r. funkcję Dyrektora MOPS w Kowarach pełniła Pani Irena Kawałek, odpowiedzialna za obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, natomiast za wykonywanie zadań w zakresie kontrolowanych zagadnień odpowiedzialna była Bożena Wiśniewska Burmistrz Miasta Kowary.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny.

Ustalenia dokonane w oparciu o przedstawioną w toku kontroli dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Kowarach – Irenę Kawałek zostały zawarte

w protokole podpisanym przez Burmistrza Kowar w dniu 30 września 2015 roku, bez wnoszenia zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 163, j.t) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Uchwałą Nr LIII/27/10 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 11 marca 2010 r. została przyjęta Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Kowary na lata 2010 – 2017.

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy, do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy. Mając na uwadze powyższe, uchwałą Nr XLV/213/13 Rady Miejskiej w Kowarach z dnia 29 stycznia 2013 r. został przyjęty Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miejskiej Kowary na lata 2013 – 2017. Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochrona ofiar przemocy w rodzinie. Program skierowany jest do: osób doznających przemocy w rodzinie, w tym dzieci, współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych, osób stosujących przemoc w rodzinie oraz świadków przemocy.

Na mocy art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy do zadań własnych gminy należy prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na podstawie przedstawionych przez Dyrektora Ośrodka dokumentów ustalono, że osobom dotkniętym przemocą udzielane jest poradnictwo:

- medyczne - w Powiatowym Centrum Zdrowia w Kowarach, w tym w Szpitalu „Bukowiec” i Przychodni przy ul. 1 Maja 62 oraz Przychodni Rodzinnej CITO-MED w Kowarach. W wyżej wymienionych jednostkach są osoby (członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego) wyznaczone do kontaktu i koordynujące wsparcie,
- psychologiczne i terapeutyczne - w Centrum Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Kowarach. W Centrum prowadzona jest również terapia grupowa dla sprawców przemocy oraz grupa psychoedukacyjna dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy w rodzinie,
- prawne – realizowane przez radcę prawnego z Urzędu Gminy w Kowarach oraz prawnika zatrudnionego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Jeleniej Górze,
- socjalne, zawodowe i rodzinne przez pracowników: MOPS w Kowarach (dyrektor, kierownicy działów, rejonowi pracownicy socjalni ds. aktywizacji zawodowej,

asystent rodziny), Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Kowarach oraz szkół funkcjonujących na terenie Kowar.

Ponadto osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu udzielana jest pomoc w uzyskaniu mieszkania. W Zarządzie Eksploatacji Zasobów Komunalnych w Kowarach pozostaje dostępne jedno mieszkanie komunalne (2 pokoje z kuchnią i łazienką, umeblowane), które w sytuacji kryzysowej lub w okresie oczekiwania na przyznanie lokalu może być udostępnione osobie/rodzinie dotkniętej przemocą.

Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowarach proponuje zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy pomoc instytucjonalną lub ambulatoryjną, w zależności od ich kondycji psychicznej i rzeczywistych możliwości. W sytuacji, która wymaga odizolowania osoby dotkniętej przemocą od osoby stosującej przemoc uruchamiana jest pomoc instytucjonalna. Osoby kierowane są do Ośrodka prowadzonego przez Stowarzyszenie „Akson” we Wrocławiu przy ul. Bora Komorowskiego.

Rada Miejska w Kowarach podjęła uchwałę Nr X/54/11 z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Uchwała została opublikowana w dniu 25 marca 2011 r. w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego pod Nr 65, poz. 981.

Zgodnie z art. 9a ust. 8 ustawy podstawą do powołania i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego jest zawarcie porozumień między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta, a podmiotami o których mowa w art. 9a ust. 3 lub 5 cytowanej ustawy. Zawarcie porozumienia ma istotny wpływ na działanie ZI w kontekście zapisu, iż członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych i zawodowych. Dlatego też porozumienie stanowi jednocześnie formę, zobowiązania do zapewnienia i stworzenia możliwości udziału w posiedzeniach i pracach ZI wytypowanych przedstawicieli w ramach wykonywanych obowiązków służbowych i zawodowych. W Gminie Miejskiej Kowary porozumienia zawarto pomiędzy Burmistrzem Miasta Kowary – a przedstawicielami podmiotów wskazanych w art. 9 a ust. 3 pkt 1 – 6 oraz ust. 5 ustawy. Łącznie zawarto osiem porozumień.

Zarządzeniem Nr 87/2011 Burmistrza Miasta Kowary z dnia 1 sierpnia 2011 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu weszło 10 osób. Dnia 22 marca 2013 r. Burmistrz zarządzeniem Nr 27/13 zmienił zarządzenie Nr 87/2011 w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego

Ponownie w dniu 4 marca 2014 r. Burmistrz wydał zarządzenie Nr 28/2014 zmieniające zarządzenie Nr 87/2011. Obecnie, po dokonanych zmianach w skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi 12 osób.

Kontrola wykazała, iż w okresie od 1 sierpnia 2014 r. do 19 sierpnia 2015 r. odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego. Pierwsze uroczyste posiedzenie ZI, na którym dokonano wyboru przewodniczącego Zespołu odbyło się 7 września 2011 r. Na posiedzeniu obecnych było 10 osób. W wyniku jawnego głosowania wybrano Przewodniczącego, zastępcę i sekretarza ZI. W okresie objętym kontrolą spotkania Zespołu odbyły się w terminach: 29.09.2014 r., 8.12.2014 r., 20.03.2015 r. i 19.06.2015 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy, posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. W przypadku Zespołu Interdyscyplinarnego funkcjonującego w Kowarach posiedzenia odbywały się zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ustalono, że podczas posiedzeń w niepełnym zakresie realizowane były zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, natomiast zadania wskazane w art. 9b ust. 2 ustawy realizowane były na bieżąco. W trakcie analizy przedstawionej podczas kontroli dokumentacji ustalono, że wszystkie osoby powołane do Zespołu Interdyscyplinarnego złożyły oświadczenia o zachowaniu poufności danych pozyskanych w trakcie realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Treść oświadczeń była zgodna z ustawą.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że „Niebieskie Karty – A” przekazywane były zawsze przewodniczącemu ZI, który ustalając skład grupy roboczej osobiście przekazywał formularz jej członkom. W oparciu o analizę przedłożonej dokumentacji (10 przypadków) oraz wyjaśnienia złożone przez Przewodniczącego ZI ustalono następujący stan przestrzegania procedury:

- procedury „Niebieskie Karty” zostały wszczęte w 10 przypadkach przez Policję, to jest podmiot uprawniony.
- przekazanie formularzy NK – A przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącego ZI, zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” powinno odbyć się niezwłocznie, nie później niż w terminie siedmiu dni, niestety w pięciu przypadkach termin został przekroczony.
- Przewodniczący ZI trzy razy przekazywał formularz NK – A grupie roboczej bez zachowania trzydniowego terminu (§ 8 ust. 1 cyt. rozporządzenia), raz stwierdzono

w prowadzonej dokumentacji brak informacji o przekazaniu formularza. Ustalono, że Przewodniczący Zespołu powoływał grupy robocze pisemnie.

- osoby dotknięte przemocą oraz osoby podejrzane o stosowanie przemocy zapraszane i wzywane były z zachowaniem zasady odrębności czasu.
- formularz NK – C wypełniany był na posiedzeniach grup roboczych najczęściej w obecności osób dotkniętych przemocą, natomiast formularz NK-D wypełniono 6 razy, w tym w dwóch przypadkach brak jest informacji o obecności osoby podejrzanej o stosowanie przemocy.
- grupy robocze nie opracowywały indywidualnych planów pomocy, a ich działania nie były dokumentowane i monitorowane.
- w czterech procedurach osoba podejrzana o stosowanie przemocy została skierowana do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu objęcia leczeniem.
- dziewięć procedur zostało zakończonych niezgodnie z § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. W przedstawionych protokołach z zakończenia procedury brak było oznaczenia osób, których dotyczyła procedura oraz opisu podjętych działań. O zakończeniu nie zostały powiadomione podmioty uczestniczące w procedurze. Stwierdzono także, że w większości przypadków pomimo przemocy, która trwała nawet kilka lat, zdecydowano się na zbyt szybkie zakończenie procedury.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowarach przedłożyła kontrolującemu wydruk komputerowy potwierdzający wysłanie drogą elektroniczną wniosku o rejestrację zbioru danych pod nazwą „Przemoc w rodzinie” do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych w Warszawie.

W wyniku zakończonej kontroli kompleksowej w Urzędzie Miejskim w Kowarach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zespół Interdyscyplinarny nie realizuje zadań wynikających z art. 9b ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
2. W pięciu przypadkach termin przekazania formularzy NK – A przez przedstawiciela podmiotu wszczynającego procedurę do Przewodniczącego ZI został przekroczony.

3. Trzy razy przekazanie przez Przewodniczącego ZI formularza NK – A grupie roboczej odbyło się bez zachowania trzydniowego terminu.
4. Grupy robocze nie opracowywały indywidualnych planów pomocy, a ich działania nie były dokumentowane i monitorowane.
5. Dziewięć procedur zostało zakończonych niezgodnie z § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
6. W większości procedur pomimo przemocy, która trwała nawet kilka lat, zdecydowano się na zbyt szybkie ich zakańczanie.

Wobec stwierdzonych powyżej nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Zobowiązać Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
Podstawa prawna: art. 9b ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2015 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015, poz.1390, j.t.) .
Termin realizacji: 30 listopada 2015 r.
2. Przekazywanie przez Przewodniczącego ZI formularza NK – A grupie roboczej ma odbywać się niezwłocznie, nie później niż w ciągu trzech dni.
Podstawa prawna: § 8 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
Termin realizacji: na bieżąco.
3. Zobowiązać wszystkie podmioty związane porozumieniami i wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” do przestrzegania obowiązku terminowego przekazywania Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego formularza NK-A.
Podstawa prawna: § 7 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. Nr 209, poz. 1245).
Termin realizacji: na bieżąco.
4. Grupy robocze powinny opracowywać indywidualne plany pomocy oraz dokumentować wszystkie działania.

Podstawa prawna: § 10 ust. 1 oraz § 16 ust.1 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

5. Zobowiązać Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego do zakańczania procedury „Niebieskie Karty” zgodnie z przepisami.

Podstawa prawna: § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 j.t.), kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do **grudnia 2015 r.** proszę o przekazanie Wojewodzie pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń oraz uwag wydanych w niniejszym wystąpieniu.

2 up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Dorota Frzybowska
ZICA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Pani Irena Kawalek – Dyrektor MOPS w Kowarach.
2. a/a

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Kowarach 6.2.15
Ewelina Zygmunt

